

Olav Schneider skrifvar:

Skúlin á Fontinfjallinum — Norðurlandski Fólkaháskúlin í Kungälv

— Vit eiga at vera ein spegilsmynd, sum umfatar øll norðurlond, sigur Nils Zandhers, rektari

Í november síðsta ár fylti Norðurlandski Fólkaháskúlin í Kungälv 35 ár. Hesin fólkaháskúlin, sum hevur tað serliga eyðkennið, at hann er felags norðurlandskur, hevur nú síðani stovningarárið 1947 tikið ímóti fólki úr øllum norðurlondum. Nógvir feroingar hava verið á hesum skúla. So at siga á hvørjum ári hava Feroyar verið umboðaðar við 1–3 næmingum, eitt árið vóru 6! Eitt yvirlið frá 1972 visir, at tá høvdu 57 feroingar luttikið.

Mest sviar

Av tí at skúlin liggur í Svøríki — Kungälv er litil býur stutt uttan fyri Göteborg — verður hann mest vitjaður av svium, so er eisini í ár. Av teimum 64 næmingunum eru 2 feroingar.

Háskúlin leggur stóran dent á at fáa luttakarar úr øllum norðurlondum á hvørjum ári. Rektarin Nils Zandhers sigur:

— Vit fáa í dag stuðul frá svenska statinum, sum vóru vit ein svenskur háskúli; men vit vilja ikki vera ein svenskur skúli. Tann svenska ávirkanin her er ov sterk, meðan tann feroyska, finlenska, grønlandska, islenska og álenska er ov veik. Tað er tí tydningarmikið, at vit fáa luttakarar úr øllum hesum londum. Eg haldi, at tað hevði verið eitt positivt stig í norðurlandskum samarbeiði, um hesin skúlin í onkusvegna kundi gjørt ókurt gagnligt fyri tær máu tjóðirnar. Tá ið vit aka fólk inn á skúlan, hava vit ta reglu, at í nínsta lagi helvtin skal vera útlendingar.

Millumtjóða samarbeiði

Skúlin fær í dag 3 milliónir frá svenska statinum um árið. Harafturat lata Danmark, Noreg og Finland stuðul. Hann verður rikin av felagnum »Nordiska Folkhögskolan« í Kungälv, og í stýrinum

Stórt skógarøki er rundan um skúlan

eru øll norðurlond umboðað.

— Men hvørja ideologi, og hvørji mál hevur so hesin skúlin?

— Okkara mál er at lata fólk úr norðurlondum møtast fyri at kanna og tjakast um viðurskipti hjá hvørjum øðrum. Á henda hátt vilja vit fremja millumtjóða samarbeiði. Hetta hevur verið okkara stóð frá byrjan av, sigur Nils Zandhers.

Undirvingin á skúlanum er ikki bytt sundur í fak, men í skeið. Í ár kundi tú velja millum tvey: Journalistskeið og drama-skeið. Evnini, ið viðgjörð verða, eru øll norðurlandsk. Fyri fáum árum síðani var eitt norðurlandskt samfelagsskeið á skúlanum. Hetta datt burtur, av tí at ov fá teknaðu seg.

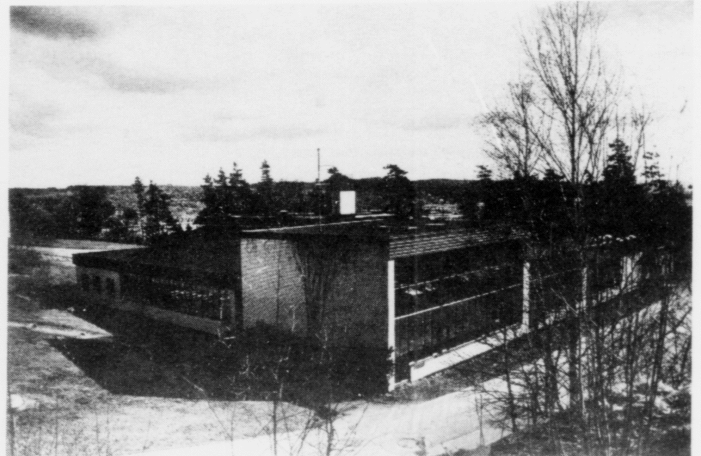
Journalistskeiðið og dramaskreiðið eru góð barlast, um t i ætlar tær undir útbúgving á hesum økjum. Tað norðurlandska samfelagsskeiðið var

afturimóti ikki vent ímóti nokrum ávisum: starvi. Tað var meira alment.

Umhvørvi

Nú er ætlanin at byrja við einum nýggjum almennum skeiði næsta ár: Norðurlandskt umhvørvis- og samfelagsskeið. Um hetta eisini dettur niðurfyr vegna tørvandi áhuga, hvørja stóðu hevur skúlin so? Nils Zandhers sigur:

— Vit mugu berjast ímóti tí gongd, at fólkaháskúlin verður ein yrkisútbúgving. Eg haldi, at vit mugu royna at geva teimum skeiðum, sum vit hava, journalistskeiðinum og dramaskreiðinum ein breiðari dóm. Vit mugu taka inn í hesi skeið evni, sum ikki í fyrstu atlogu eru gagnlig fyri sjálvt yrki; men sum eru gagnlig almannamenniskjansliga. Her hugsi eg t.d. um viðgerð av bókmentum, list o.s.fr. Vit mugu, serliga í hesum tíðum, hevda tann humanistiska tankan. At

Norðurlandski Fólkaháskúlin í Kungälv

tað tydningarmesta fyri okkum sum journalistar og sjónleikarar er, at vit hava áhuga fyri og fata menniskjansligar spurningar.

Skeið

Afturat tí vanliga háskúlaundirvingini fer eitt umfatandi skeiðvirksemi fram á skúlanum. Ein stovnur, sum kallast »Nordens folkliga akademi«, heldur stytri skeið í samband við víðari útbúgving. Hesi eru fyrst og fremst ætlað háskúlalærarum, fólkháskúlalærarum, journalistum og ungdomsleiðarum, t.v.s. fólki, sum longu hava eina útbúgving og vilja víðka hana.

Harafturat heldur skúlin regluliga almenn skeið. Hesi eru heilt stutt, einar 2–5 dagar og eru ætlað fólki úr øllum norðurlondum. Tað visir seg tó, at meginparturin av teimum vitjandi er sviar. Nils Zandhers heldur, at hetta

er óheppið. Hann sigur, at ætlanir eru um so við og við at halda uppat við hesum virksemi.

— Istaðin eiga vit at bjóða fram skeið, sum vara í t.d. ein mánað. Tá høvdu tey londini, sum liggja longst burtur, eisini fingið hug at verið við. Evnini kundu verið so ymisk, hugsa tær t.d. eitt mánaðarskeið í norðurlandskum bókmentum.

Eitt tilkitt tilboð eigur at umfara allar aldersbólkar, ikki bert tey ungu, sigur Nils Zandhers.

Journalistskeiðið

Meginparturin av undirvingini hevur sitt stóði í norðurlandskum samfelagsviðurskiptum, og umfatir blaðskrivning og radioundirving. Teir fyrstu mánaðarnar verður ein kunning um grundreglurnar í tí journalistiska handverkinum givin. Síðan skal teori nýtast í praksis. Hetta fer fram í Kungälv og Göteborgs-

umráðinum og á teimum námsferðum, sum verða gjørdar. Tað er tydningarmikið at koma út um skúlanans gátt fyri at finna evni og tilfar at skriva um.

Lærarnir eru fyri tó mesta útbúgvir journalistar. Undirvingin fer fram á svenskum, donskum og norskum, so tað letur seg ikki so væl gera at skriva á feroyskum, tíverri.

Á skúlanum er útvarpstova, og radioundirving verður givin tvær ferðir um árið í tíðarskeiðum á 14 dagar. Úrslitið er útvarpsendingar, sum verða sendar á skúlanum.

Av teoretiskum evnu, sum undirvist verður í, kann t.d. nevast: Kunneleiki um fjølmiðlar, blaðsøga, norðurlandsk samfelagskunning, juridiskar og etiskar reglur í fjølmiðlunum og stílistíkkur.

Náms- og reportasjuferðir verða gjørdar til ferðaml í norðurlondum. Á hesum ferðum eru ríkir møguleikar at skriva

Lesistovan